

การจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning
Learning Management on Cultural Change for the primary 6
students in the Social Studies, Religion and Culture Subject
Area, Using Teaching Methods Active Learning.

ชฬีกานต์ แสงกิจพิพัฒน์¹ ธงไชย สุขแสวง² และ อัคราพร สุขทอง³
Chaleekarn Sangkitphiphat¹ Thongchai Suksawaeng²
and Atcharapron Suktong³

Received : November 14, 2023; Revised : December 27, 2023; Accepted : December 28, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ Active Learning 2) ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวนนักเรียน 38 คน วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แบบทดสอบ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ ข้อมูลเชิงคุณภาพทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ข้อมูลเชิงปริมาณทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

^{1,2,3} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Humanities and Social Sciences, Surindra Rajabhat University; e-mail : chaleekarn1233@gmail.com, thongsuk.sawaengchai@gmail.com, atcharapron2510@gmail.com

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะ ประสบความสำเร็จโดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันและช่วยเหลือกัน ช่วยกันสอนและหาคำตอบไปพร้อมกัน ส่งผลให้ผู้เรียนมีความเข้าใจใ้รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคม และผู้เรียนมีความตื่นตัวสนุกสนานกับการเรียนรู้ 2) ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ผลทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ย 22.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 57.43 และผลทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 28.16 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 70.39 ซึ่งผลทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา ได้แก่ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.41$) ด้านผู้สอน ($\bar{X} = 4.31$) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.20$) ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keywords) : การจัดการเรียนรู้, การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม, การเรียนรู้แบบสืบเสาะ, นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Abstract

The objective of this thesis were to 1) study Learning Management in the context of Cultural Changing for the 6th-grade students in the Social Studies, Religion, and Culture Subject Area, using Active Learning; 2) examine the Learning Outcomes; 3) assess the satisfaction of students. The research sample consists of 38 sixth-grade students selected through purposive sampling. The research tools include 1) a test measuring learning performance, 2) a learning management plan, and 3) a questionnaire on student satisfaction with Learning Management using inquiry-based teaching methods. Qualitative data were analyzed for content analysis. Quantitative data were analyzed using computer programs. Statistics used in data analysis are frequency, percentage, mean, and standard deviation. and test the hypothesis statistics using t-test statistics (t-test) as Experimental Research.

The research results found that 1) Learning Management on Cultural Changing in Social Studies, Religion, and Culture Subject Area, Grade 6, using in inquiry-based teaching methods successful by organizing teaching and learning activities, the emphasis is on allowing students to form groups to work together and help each other, help teach each other and find answers together. As a result, learners are attentive and responsible for themselves and the group together with other members. Students with different abilities learn together. Students take turns being leaders. Students practice and learn social skills. Students are alert, and have fun in learning. 2) Learning Management results on Cultural Changing; The average pre-test results were 22.97 points, accounting for 57.43 percent, and the average post-test results were 28.16 points, accounting for 70.39 percent. The difference in pre-test and post-test scores was 17.28, accounting for 57.60 percent. Therefore, the results of the post-test were higher than the pre-test. Statistically significant at the 0.05 level. 3) The students' satisfaction with Learning Management on Cultural Changing was at a high level ($\bar{X} = 4.36$). When considering each aspect, it was found that the most satisfaction were Measurement and Evaluation of Learning Outcomes ($\bar{X} = 4.46$), followed by Media and Teaching support ($\bar{X} = 4.41$), the Teacher ($\bar{X} = 4.31$) and Learning Process ($\bar{X} = 4.20$), Content Aspect ($\bar{X} = 4.18$), in orderly.

Keywords : Learning Management, Cultural Changing, Active Learning, students in primary 6

บทนำ (Introduction)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้จัดกระบวนการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามบทบัญญัติของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองตามหลักสูตร ได้แก่ ศาสนา ศิลธรรม จริยธรรมให้มีความสำคัญกับแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลธรรม จริยธรรมและหลักธรรมของพระพุทธศาสนา ที่ตนเองนับถือ รวมถึงนำหลักธรรมคำสอนที่รับมาไปปฏิบัติ และพัฒนาตนเอง เพื่อให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกด้านคือ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม การดำเนินชีวิตในสังคมเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับระบบการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความสำคัญของการเป็นพลเมืองที่ดีปฏิบัติตามสิทธิและเสรีภาพ ตลอดจนเคารพความแตกต่าง ความเชื่อ ค่านิยมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในสังคม

เพื่อให้การดำเนินชีวิตนั้นดำเนินไปได้อย่างปกติในสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 2) ด้วยประการสำคัญดังกล่าวการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้สามารถนำไปพัฒนาการดำเนินชีวิตการเป็นพลเมืองและการประกอบอาชีพ จึงถือได้ว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก

ด้วยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ส่งผลต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้น การที่จะพัฒนาประเทศให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงได้นั้นจำเป็นต้องพัฒนาคน การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคนให้มีศักยภาพและเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) มาตรา 22 ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 ได้กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหา สาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่าง รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 8-9) ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและน่าสนใจจะต้องใช้กระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย ผู้สอนจะต้องรู้และเข้าใจแนวคิดการจัดการเรียนรู้และผลที่เกิดกับผู้เรียนของกระบวนการเรียนรู้แต่ละประเภทแล้วจัดการเรียนรู้ให้เอื้อต่อผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการเรียนรู้ของตนเอง การมีส่วนร่วมในการเลือกการตัดสินใจการเรียนรู้ เลือกกระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับเนื้อหา และความถนัดของตนเอง เพื่อให้เกิดศักยภาพในการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความสนใจ มีความสุข สนุกกับการเรียน เกิดแรงจูงใจภายในให้อยากที่จะเรียนรู้มากขึ้น (รังสียา นรินทร์, 2561 : 60) การเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอน กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่เป็นผู้ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ตั้งคำถาม และถาม อภิปรายร่วมกัน ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562 : 4-5) ซึ่งเป็นการ

จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ร่วมกันคิดและแก้ไขปัญหา เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ เกิดทักษะและพัฒนาตนเองได้

อย่างไรก็ตามในสภาพการณ์การจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิในปัจจุบัน พบว่า ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้ความสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมน้อยลง อันเนื่องจากการเข้ามาของเทคโนโลยีและพฤติกรรมการดำเนินชีวิต ส่งผลให้ไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมได้ (โรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ, 2565) จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงประยุกต์ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยวิธี Active Learning โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะ ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและปฏิบัติจริงในชั้นเรียน โดยมีครูเป็นผู้ดูแลสนับสนุนการเรียนรู้ เพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษาและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ Active Learning
2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ Active Learning
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ ตำบลระแงง อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 170 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ ตำบลระแงง อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ Active Learning จำนวน 3 แผน ดังนี้
 - 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง จำนวน 2 ชั่วโมง
 - 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง คุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จำนวน 2 ชั่วโมง
 - 1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง มรดกไทย จำนวน 2 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน วิชาหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ เป็นแบบทดสอบชนิด 4 ตัวเลือก 40 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ Active Learning จำนวน 25 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้
 - 1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสอนแบบสืบเสาะ และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 แผน รวม 6 ชั่วโมง ประกอบไปด้วย 1) มาตรฐานการเรียนรู้ 2) ตัวชี้วัดชั้นปี 3) จุดประสงค์การเรียนรู้ 4) สาระสำคัญ 5) สาระการเรียนรู้แกนกลาง 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 7) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8) กิจกรรมการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ และ 10) การวัดและการประเมินผล
 - 1.2 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และนำส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการสอน เพื่อตรวจและปรับปรุงแก้ไข รวมไปถึงพิจารณาความเหมาะสมและชี้แนะถึงข้อบกพร่องของเนื้อหาจำนวน 3 ท่าน ดำเนินการแก้ไขและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป
2. แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
 - 2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมโดยนำมากำหนดกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามครอบคลุมการวัดด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย
 - 2.2 นำแบบทดสอบก่อน-หลังเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ

2.3 นำแบบทดสอบก่อน-หลังเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบ (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และดำเนินการหาค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้ทุกข้อคำถาม

3. แบบสอบถามความพึงพอใจ สำหรับนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการเรียนรู้แบบ Active learning

3.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยนำมากำหนดกรอบแนวคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยสร้างข้อคำถามครอบคลุมไปถึงวิธีการเรียนรู้แบบสืบเสาะ นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อดำเนินการตรวจสอบความครอบคลุมของคำถามให้มีความเหมาะสมต่อจำนวนข้อคำถาม โดยใช้ภาษาและรูปแบบของคำถามที่ถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย และตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และดำเนินการหาค่าดัชนี IOC (Item Objective Congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีความเที่ยงตรง ใช้ได้ทุกข้อคำถาม ซึ่งผ่านการทดสอบคุณภาพความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .842

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ ตำบลระแงง อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

2. ดำเนินการเก็บข้อมูลทำการบันทึกโดยแบบสังเกตการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยใช้ผู้สังเกตจำนวน 2 คน คือ ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย 1 คน ซึ่งเป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ ตำบลระแงง อำเภอสี่ขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ เมื่อสิ้นสุดแต่ละชั่วโมง นำคะแนนของผู้สังเกตทั้ง 2 คนมาหาผลรวม เพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

3. ให้นักเรียนทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 40 ข้อ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจเดิมเกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง

4. ผู้วิจัยได้ทำการสอนโดยใช้การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ซึ่งมี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นนำ เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมแก่นักเรียน ได้แก่ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับระดับชั้น เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน วิธีการเรียนการสอนและเนื้อหาของ

บทเรียน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ครูเสนอสิ่งเร้าและแรงจูงใจ เช่น ใช้สื่อ การเรียนการสอน หรืออุปกรณ์และวิธีการต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจ กรณีปัญหากรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง จัดกิจกรรมที่สนุก น่าสนใจ ให้นักเรียนได้ตรวจสอบความรู้ความสามารถของตน

ขั้นจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นขั้นตอนที่นักเรียนจะได้ใช้ความสามารถทางปัญญา ฝึกทักษะต่าง ๆ และพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยใช้กิจกรรมในการให้นักเรียนได้เรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดกิจกรรมขึ้นมาเพื่อให้เกิดความ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ 2) ช่วยแก้ไขนิสัยเดิมพร้อมกับสร้างนิสัยความเคยชินใหม่ 3) คิดในเรื่อง ที่เป็นประโยชน์และดีงามอย่างมีเหตุผล 4) นำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา เมื่อครูจัดการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอนจนครบแล้ว จะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มและ ระหว่างกลุ่มอย่างมีเหตุผล ส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านการคิดวิเคราะห์อย่างได้เป็นระบบ คิดถูกวิธี คิดในแนวทางที่เป็นกุศเป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ประยุกต์ใช้ความรู้ได้

ขั้นสรุป เป็นขั้นตอนที่ครูและนักเรียนจะได้รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการปฏิบัติทุก ขั้นตอน นำมาอภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้ แล้วสรุปผลการปฏิบัติสรุปบทเรียน ครูวัดและ ประเมินผลการจัดเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางการคิด การตัดสินใจ และการแก้ปัญหาอย่าง เหมาะสม ตลอดจนนำความรู้และความเข้าใจไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

5. ให้นักเรียนทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 40 ข้อ

6. เปรียบเทียบผลต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน หลังจากจัดการ เรียนรู้กิจกรรมการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้แบบสืบเสาะ วิชาหน้าที่พลเมืองฯ เรื่องวัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566

7. เก็บรวบรวมแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อแบบสอบถามความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยการเรียนรู้แบบ สืบเสาะ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน โรงเรียนอนุบาลศีขรภูมิ ตำบลระแงง อำเภอศีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนการ เปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำผลคะแนนมาวิเคราะห์โดยใช้ สถิติ T-test แบบ Paired – Sample T-test เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน นำเสนอผลในรูปแบบตาราง

2. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม สารหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. การจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอนเชิงรุก Active Learning ประสบความสำเร็จ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันสอนและหาคำตอบไปพร้อมกัน บทบาทของผู้เรียนในการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ สิ่ง que ผู้เรียนควรให้ความสนใจ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเอง โดยก่อนเข้าเรียนควรทบทวนความรู้เดิมเพื่อเตรียมพร้อมสู่การเข้าสู่บทเรียนใหม่ หรือเตรียมข้อสงสัยเพื่อสอบถามในห้องเรียน ตั้งใจเรียนและสนใจในสิ่งที่ครูสอน โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การสร้างความสนใจ (Engagement) 2) การสำรวจและค้นหา (Exploration) 3) การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) 4) การขยายความรู้ (Elaboration) และ 5) การประเมินผล (Evaluation) จากการสังเกตพบว่า ผู้เรียนมีความเอาใจใส่รับผิดชอบตัวเองและกลุ่มร่วมกับสมาชิกอื่น ผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน ผู้เรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้นำ ผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคม และผู้เรียนมีความตื่นตัว สนุกสนานกับการเรียนรู้

2. ผลทดสอบจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยสอดคล้องกับ ชมพู สัจจาณิชย์ (2553 : 3-91) ที่ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Student Teams Achievement โดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องบรรยากาศกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Student Teams Achievement โดยใช้ชุดการเรียนรู้เรื่องกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning ผู้วิจัยได้ทำการทดลองกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 โรงเรียนอนุบาลศิขรภูมิ ตำบลระแงง อำเภอดงขรภูมิ

จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 38 คน โดยผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบก่อนหลังเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 22.97 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.58 และคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 28.16 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.86 ผลต่างคะแนนเฉลี่ยระหว่างการทำแบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน เท่ากับ 17.28 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 57.60 เมื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบสถิติ Paired samples t-test มีผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	sig.
ก่อนเรียน	38	22.97	6.71218	9.167	.000**
หลังเรียน	38	28.16	6.14477		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 1 การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning นักเรียนมีความพึงพอใจระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning ในภาพรวม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
ด้านผู้สอน	4.31	26.08	พึงพอใจมาก
ด้านเนื้อหา	4.18	25.40	พึงพอใจมาก
ด้านกระบวนการเรียนรู้	4.20	25.40	พึงพอใจมาก
ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน	4.41	26.16	พึงพอใจมาก
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	4.46	26.30	พึงพอใจมาก
รวม	4.31	25.87	พึงพอใจมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจอันดับที่ 1 คือ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน ($\bar{X}=4.46$) รองลงมาได้แก่ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.41$) ด้านผู้สอน ($\bar{X}=4.31$) ด้านกระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.20$) และอันดับสุดท้ายคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}=4.18$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาที่ได้นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning มีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนเฉลี่ย เท่ากับ 22.97 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 76.58 และคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 28.16 คะแนน คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.86 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการสอน Active Learning

เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้มีการวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเองจากความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ โดยเผชิญสถานการณ์จริง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีระบบจากการลงมือปฏิบัติจริงในระหว่างการเรียนรู้นักเรียนได้ฝึกทำใบงาน และแบบทดสอบหลังเรียนให้ผู้เรียนได้ตรวจใบงานและแบบทดสอบหลังเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมกับผู้สอนทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ รัชนิเกษศิริ และคณะ (2560) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. การทดสอบทางการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นสามารถเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนโดยมีกิจกรรมที่ทำให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติ ทั้งมีการเสริมเอกสารสาระประกอบการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้มากขึ้น โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ ชลาทิพย์ ชัยโคตร และเชิดชัย หมิ่นภักดี (2562) ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้และพฤติกรรมกรกล้าแสดงออกโดยการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ “เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย” พบว่า นักศึกษามีผลการศึกษาดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบโดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบหลังเรียน คือ 22.42 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนการทดสอบก่อนเรียน คือ 19.19 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุญญา วังเสมา (2561) ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้ระบบการเรียนแบบสองภาษา ด้วยวิธีสอนแบบบทบาทสมมติ เรื่อง เศรษฐศาสตร์นำรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ระบบการเรียนสองภาษา ด้วยวิธีสอนบทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน

Active Learning ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผลการเรียนเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้ร่วมกันทำกิจกรรมร่วมกันและได้รับทราบผลคะแนนของตนเองและรายกลุ่มทันที รองลงมาได้แก่ ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาในสาระแบบแปลกใหม่ เกิดการมีส่วนร่วมและเป็นผู้ทำกิจกรรม โดยให้นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นของตนเอง ประกอบกับครูผู้สอนกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมด้วยการสนทนาตอบคำถามในประเด็นที่สงสัยหรือยังไม่ชัดเจน และเกิดทักษะในขั้นตอนการปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนเข้าใจสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Bonwell (1991) ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป และ Meyers and Jones (1993) ได้กล่าวเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์, และ 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 8) กล่าวถึงผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 ได้ระบุว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

องค์ความรู้ใหม่ (Originality and Body of Knowledge)

ผลการวิจัยการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning เป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน (The 5 E's of Inquiry-Based Learning) เป็นรูปแบบของการเรียนรู้รูปแบบหนึ่ง ที่เน้นให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในการเรียนรู้ โดยการแสวงหาและศึกษาค้นคว้า เพื่อสร้างองค์ความรู้ของตนเอง ซึ่งมีครูผู้สอนคอยอำนวยความสะดวก สนับสนุน ทำให้ผู้เรียนสามารถค้นพบความรู้หรือแนวทางแก้ปัญหาได้ตัวเอง และสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำความรู้ หลักการ แนวคิดไปเชื่อมโยงกับประเด็นปัญหาที่ผู้เรียนสนใจศึกษา ค้นคว้า และลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองตามความสามารถและความถนัดของตนเองอย่างเป็นอิสระ ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้น ทบทวนความรู้ที่ครูสอนอย่างตั้งใจและช่วยเหลือกันและกันภายในห้อง ยอมรับฟังความคิดเห็นของ

สมาชิกคนอื่นมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการทำงานเป็นทีมที่สูงขึ้น การเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอธิบาย และลงข้อสรุป ขั้นขยายความรู้ และขั้นประเมิน นับได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหา สารและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างของผู้เรียน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถเขียนความเชื่อมโยงของการจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 วิธีการสอน Active Learning จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นตอน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning ด้านเนื้อหาเป็นอันดับสุดท้าย ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมของผู้สอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความต้องการเนื้อหาที่สนใจ และเป็นเนื้อหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การจัดการเรียนรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้วิธีการสอน Active Learning ในสาระอื่นของกลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อทราบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาใดมากที่สุด อีกทั้งควรศึกษารูปแบบวิธีการสอนอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบ

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- ชลาทิพย์ ชัยโคตร และเจตชัย หมั่นภักดี. (2562). “การพัฒนาผลการเรียนรู้และพฤติกรรมทางการกล้าแสดงออกโดยการจัดการเรียนรู้แบบบทบาทสมมติ” เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย.” วารสาร“ศึกษาศาสตร์มจร” คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย. 7(2) : 15-26.
- บุญญา วงษ์เสมา. (2561). “ผลการจัดการเรียนรู้ระบบการเรียนแบบสองภาษา ด้วยวิธีสอนแบบบทบาทสมมติ เรื่อง เศรษฐศาสตร์น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4.” วารสารละศรี. 2(2) : 112-118.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553**. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- รังสียา นรินทร์. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นแน่วแน่ของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 19 : 57-70.
- รัชณี เกษศิริ และคนอื่น ๆ. (2560). “ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศึกษานารีวิทยา.” Veridian E-Journal, Silpakorn University. 10 : 1908-1925.
- โรงเรียนอนุบาลศรีธรรมภูมิ. (2565). **รายงานการประกันคุณภาพการศึกษา ปี 2565**. สุรินทร์ : ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนอนุบาลศรีธรรมภูมิ.

Bonwell, Charles C. and Eison, James A. (1991). **Active Learning : Creating Excitement in the Classroom**. Washington, DC. : ERIC Clearinghouse on Higher Education, George Washington University.

Meyers and Jones (1993). **Promoting Active Learning: Strategies for the collage Classroom**. San Francisco : Jossey -Bass.

Freud, Sigmund. (1920). **A General Introduction to Psychoanalysis**. New York : Boni and Liveright.